

81 | 8-4-2016

Μον. Πρωτ. Αθηνών – Τμήμα Ασφ. Μέτρων

Δικάσιμος : 8-6-2015

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 6 του Ν. 2251/1994 «περί προστασίας των καταναλωτών», όπως αυτό είχε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ. 24 στοιχ. β του Ν. 2741/1999, οι γενικοί όροι των συναλλαγών, δηλαδή οι όροι, που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για αόριστο αριθμό μελλοντικών συμβάσεων, απαγορεύονται και είναι άκυροι, αν έχουν ως αποτέλεσμα την υπέρμετρη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, όπως είναι και ο πελάτης της τράπεζας, στον οποίο η τελευταία, χωρίς ουσιαστική διαπραγμάτευση, αλλά με βάση προδιατυπωμένους όρους χορηγεί, εκτός των άλλων, καταναλωτικά ή στεγαστικά δάνεια. Ο καταχρηστικός χαρακτήρας ενός τέτοιου γενικού όρου, ενσωματωμένου σε σύμβαση, κρίνεται, αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης, από την οποία αυτή εξαρτάται (βλ. ΑΠ 904/2011 Αρμ 2012. 1708 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Ο περιέχων τη διάταξη αυτή νόμος 2251/1994 αποτελεί, εξάλλου, ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου

της 5.4.1993 «σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που συνάπτονται με τους καταναλωτές». Στο άρθρο 3 παρ. 1 της εν λόγω Οδηγίας ορίζεται ότι «ρήτρα σύμβασης, που δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, θεωρείται καταχρηστική, όταν, παρά την απαίτηση της καλής πίστης, δημιουργείται εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση». Η ρύθμιση της παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994 αποτελεί εξειδίκευση της γενικής αρχής του άρθρου 281 ΑΚ, κατά την οποία απαγορεύεται η καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ή η κατάχρηση ενός θεσμού, όπως είναι η συμβατική ελευθερία. Η ανωτέρω παράγραφος, στην αρχική της διατύπωση, χρησιμοποιούσε τον όρο «υπέρμετρη διατάραξη» της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, αποκλίνοντας έτσι φραστικά από τη διατύπωση του άρθρου 3 παρ. 1 της Οδηγίας, η οποία ομιλεί για «σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μερών». Στενή γραμματική ερμηνεία του όρου «υπέρμετρη» διατάραξη θα οδηγούσε σε σημαντικό περιορισμό της δυνατότητας ελέγχου του περιεχομένου των γενικών όρων των συναλλαγών (γ.ο.σ.) και συνεπώς, σε μειωμένη προστασία του καταναλωτή έναντι εκείνης της Οδηγίας. Η ανάγκη της σύμφωνης με την Οδηγία ερμηνείας του εθνικού δικαίου επιβάλλει, επομένως, όπως ο όρος «υπέρμετρη» διατάραξη εκληφθεί, διασταλτικά ερμηνευόμενος, ότι σημαίνει «ουσιώδη ή σημαντική» διατάραξη. Η ανάγκη αυτή, εναρμονισμένης δηλαδή προς την Οδηγία ερμηνείας, επιβάλλει να δοθεί η ίδια έννοια, μέσω τεολογικής συστολής, στον όρο «διατάραξη» και μετά την απάλειψη του όρου «υπέρμετρη»,

στην οποία προέβη ο νεότερος νομοθέτης με το άρθρο 10 παρ. 24 στοιχ. β του Ν. 2741/1999. Συνεπώς, και μετά την τροποποίηση αυτή, προϋπόθεση της καταχρηστικότητας κάποιου γ.ο.σ. είναι η με αυτόν «ουσιώδης ή σημαντική» διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας (βλ. ΟΛΑΠ 6/2006 ΕλλΔνη 2006. 419 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Πρέπει, εξάλλου, να σημειωθεί ότι η παρ. 6 του άρθρου 2 του ως άνω νόμου έχει ήδη αντικατασταθεί με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3587/2007. Ορίζεται δε πλέον σε αυτήν ότι γενικοί όροι συναλλαγών, που έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, απαγορεύονται και είναι άκυροι. Προστέθηκε, δηλαδή, με την ως άνω διάταξη ο όρος «σημαντική», που δεν υπήρχε στην προϋπάρχουσα μορφή του άρθρου. Περαιτέρω, εκτός από την ανωτέρω γενική ρήτρα για την καταχρηστικότητα των γ.ο.σ., που συνεπάγονται διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, στην παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994 απαριθμούνται ενδεικτικώς και τριάντα μία περιπτώσεις γενικών όρων, που θεωρούνται άνευ ετέρου (*per se*) καταχρηστικοί, χωρίς ως προς αυτούς να ερευνάται η συνδρομή των προϋποθέσεων της γενικής ρήτρας, αφού αυτοί θεωρούνται, κατά αμάχητο τεκμήριο, ότι έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και η υπό στοιχείο (ια), σύμφωνα με την οποία καταχρηστικοί είναι και εκείνοι οι όροι, που, χωρίς σπουδαίο λόγο, αφήνουν το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή. Η σωρευτική εφαρμογή από το Δικαστήριο των παρ. 6 και 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994 δεν αποκλείεται, καθώς η επίκληση του γενικού

αξιολογικού κριτηρίου «της διατάραξης της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή» είναι δυνατό να έχει αξία και χρησιμότητα για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών και αόριστων αξιολογικών κριτηρίων, που χρησιμοποιεί ο νόμος στις επιμέρους περιπτώσεις του ενδεικτικού καταλόγου. Εξάλλου, και οι περιγραφόμενες από το νόμο ειδικές, κατά αμάχητο τεκμήριο, περιπτώσεις καταχρηστικότητας αποτελούν ενδείκτες, που καθοδηγούν στην ερμηνεία της γενικής ρήτρας και συγκεκριμένα, της έννοιας της διατάραξης της συμβατικής ισορροπίας. Μεταξύ των καθοδηγητικών αρχών, που συνάγονται από τις ειδικές αυτές περιπτώσεις, είναι και η αρχή της διαφάνειας, καθώς και η αρχή της απαγόρευσης της χωρίς λόγο ανάθεσης του προσδιορισμού της παροχής ή των επιμέρους στοιχείων της στην απόλυτη κρίση του προμηθευτή. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, η οποία ρητά διατυπώνεται και στο άρθρο 5 της Οδηγίας, οι γ.ο.σ. πρέπει να είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και κατανοητό, ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να διαγνώσει εκ των προτέρων κρίσιμα στοιχεία ή μεγέθη της σύμβασης, όπως τη διάρκεια της και τα μεγέθη, που περιλαμβάνονται στη βασική σχέση παροχής και αντιπαροχής. Η σχέση αυτή παροχής και αντιπαροχής, κατ' αρχήν, δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα κάποιου γ.ο.σ.. Εντούτοις, σύμφωνα και με το άρθρο 4 παρ. 2 της Οδηγίας, ελέγχεται, εάν ο σχετικός όρος δεν είναι διατυπωμένος κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, εάν έχει, δηλαδή, παραβιασθεί η αρχή της διαφάνειας (βλ. ΟΛΑΠ 15/2007 ΔΕΕ 2007. 975 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Η ως άνω απαίτηση περί διαφάνειας των γ.ο.σ. δεν αφορά, εξάλλου, απλά και

μόνο τον κατανοητό αυτών χαρακτήρα από τυπική και γραμματική άποψη, παρά αναφέρεται και στη λειτουργία τους, ούτως ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να εκτιμήσει, βάσει σαφών και κατανοητών κριτηρίων, τις οικονομικές συνέπειες και μεταβολές, που κάθε όρος συνεπάγεται γι' αυτόν (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 30ης Απριλίου 2014, υπόθεση C- 26/13, Arpad Kasler, Hajnalka Kasleme Rabai κατά OTP Jelzalogbank Zrt, σκέψεις 71 - 75). Η παραπάνω σαφήνεια, δηλαδή, αφορά και τις νομικές συνέπειες μίας ρήτρας, δηλαδή τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καταναλωτή. Για το λόγο δε αυτό, ασαφείς ή πολυσήμαντες ρήτρες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από τον προμηθευτή, με σκοπό να ενισχύσει τη θέση του απέναντι στον καταναλωτή. Ειδικά, όσον αφορά τις δυσμενείς οικονομικές συνέπειες και επιβαρύνσεις, αυτές θα πρέπει να είναι ευκρινείς, με την έννοια ότι μπορούν να γίνουν άμεσα κατανοητές από το μέσο καταναλωτή, ο οποίος δεν διαθέτει εξειδικευμένες νομικές ή οικονομικές γνώσεις. Η διαφάνεια, λοιπόν, αφορά στη σαφή και κατανοητή διατύπωση, στην αρχή του ορισμένου ή οριστού περιεχομένου και στην αρχή της προβλεψιμότητας της ύπαρξης των όρων. Αδιαφανείς ρήτρες, που αποκρύπτουν την πραγματική, νομική και οικονομική κατάσταση, δημιουργούν τον κίνδυνο ο καταναλωτής είτε να απόσχει από την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων του, είτε να αποδεχθεί αξιώσεις, που, κατά το φαινόμενο, έχει ο προμηθευτής. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αδιαφανείς ρήτρες μπορεί να οδηγήσουν, ακριβώς λόγω της αδιαφάνειάς τους, στη διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας κατά το άρθρο 2 παρ. 6 του Ν. 2251/1994. Για το λόγο αυτό και οι γ.ο.σ., υπακούοντας στην παραπάνω αρχή, πρέπει να παρουσιάζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών κατά τρόπο

ορισμένο, ορθό και σαφή (βλ. ΑΠ 652/2010 ΔΕΕ 2010. 943, ΑΠ 430/2005 ΕΛΛΔνη 2005. 802 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι η ακυρότητα ενός γ.ο.σ. δεν επιδρά στο κύρος όλης της δικαιοπρακτικής σύμβασης, αλλά είναι μερική, υπό την έννοια ότι άκυρος θεωρείται μόνο ο συγκεκριμένος καταχρηστικός, σύμφωνα με το νόμο, όρος. Ως προς δε το ζήτημα της πλήρωσης του κενού, που δημιουργείται από την ακυρότητα ενός γ.ο.σ., αυτό καλύπτεται, κατ' αρχήν, και εφόσον προβλέπεται σχετική ρύθμιση, με την εφαρμογή του αντίστοιχου κανόνα ενδοτικού δικαίου, ο οποίος, όπως προκύπτει από τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 93/13, θεωρείται ότι δεν περιέχει καταχρηστικές ρήτρες και ότι συνάδει με τους σκοπούς του άρθρου 6 παρ. 1 της Οδηγίας 93/13 (βλ. την ανωτέρω απόφαση του ΔΕΚ, σκέψεις 80 - 82 και 85). Σε διαφορετική περίπτωση, γίνεται από το δικαστήριο συμπληρωματική ερμηνεία της σύμβασης κατά το άρθρο 200 ΑΚ, βάσει, δηλαδή, της καλής πίστης, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη (βλ. ΕΑ 1471/2013, ΠΠΞανθ 23/2014 ΕΕμπΔ 2014. 713 και όλες δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Έτσι, η απόφαση του δικαστηρίου, που προβαίνει σε συμπληρωματική ερμηνεία άκυρου, κατά τα ανωτέρω, όρου, δεν είναι διαπλαστική, διότι δεν προβαίνει σε προσδιορισμό της παροχής κατά τη διάταξη του άρθρου 371 εδ. 2 ΑΚ (οπότε στην περίπτωση αυτή πράγματι θα επρόκειτο για διαπλαστική απόφαση, η οποία διαπλάσσει το περιεχόμενο της ενοχικής σχέσης), παρά μόνο σε συμπλήρωση του κενού, που δημιούργησε ο άκυρος όρος, ώστε να ανταποκρίνεται στις αρχές της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, χωρίς, ωστόσο, να τροποποιεί τη σύμβαση (βλ. ΠΠΑ 5257/2013, 3990/2013, 2942/2013, ΠΠΞανθ 23/2014 ο.π.

και όλες δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ, ΜΠΑ 4481/2015, ΜΠΛαμ 178/2015 όλες δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 731 ΚΠολΔ το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την ενέργεια, παράλειψη ή ανοχή ορισμένης πράξεως από αυτόν κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση, ενώ, κατά τη διάταξη του άρθρου 732 του ίδιου Κώδικα, το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο και κάθε άλλο μέτρο που, κατά τις περιστάσεις, είναι κατά την κρίση του πρόσφορο για την εξασφάλιση ή διατήρηση του δικαιώματος ή για τη ρύθμιση καταστάσεως. Επιπλέον, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 692 παρ. 4 ΚΠολΔ, τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος, του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση. Η διάταξη αυτή, όπως είναι διατυπωμένη, δεν περιέχει κατευθυντήριες γραμμές ή οδηγίες προς το επιλαμβανόμενο της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δικαστήριο, αλλά τίθεται δι' αυτής απαγορευτικός κανόνας, δεσμευτικός για το δικαστήριο, υπό την έννοια ότι σε καμία περίπτωση δεν έχει τη δυνατότητα να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία συνιστούν ικανοποίηση δικαιώματος, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που υπάρχει ειδική περί τούτου νομοθετική πρόβλεψη, όπως στις περιοριστικές στις διατάξεις των άρθρων 728, 729 και 734 ΚΠολΔ αναφερόμενες περιπτώσεις. Ο απαγορευτικός δε αυτός κανόνας έχει εφαρμογή και στο ασφαλιστικό μέτρο της ρύθμισης κατάστασης, το οποίο δεν διαφέρει κατά τον σκοπό του από τα άλλα ασφαλιστικά μέτρα, αφού και αυτό συνδέεται τελολογικά με κάποιο δικαίωμα που πρέπει να προστατευθεί προσωρινά για την αποτροπή δημιουργίας, έως την περάτωση της κυρίας διαγνωστικής δίκης, αμετακλήτων καταστάσεων, που θα μπορούσαν να

ματαιώσουν τον πρακτικό σκοπό της δίκης αυτής. Η διακριτική ευχέρεια, που δίνει το άρθρο 732 ΚΠολΔ στο δικαστήριο, δεν αποτελεί εξαίρεση στον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 692 παρ. 4 ΚΠολΔ, αλλά ο τελευταίος αποτελεί οριοθέτηση της παρεχομένης στο δικαστήριο, με το άρθρο 732 του ίδιου Κώδικα, διακριτικής ευχέρειας (βλ. ΜΠΑ 6438/2013 ΧΡΙΔ 2013. 378, ΜΠΑ 550/2012 ΝοΒ 2012. 319 και όλες δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ, Β. Βαθρακοκοίλη, Ασφαλιστικά Μέτρα, εκδ. 2012, υπό άρθρο 692, παρ. 26).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την κρινόμενη αίτησή του, όπως παραδεκτά συμπληρώθηκε (άρθρο 224 ΚΠολΔ), ο αιτών εκθέτει ότι για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών της οικογενείας του σύναψε σε υποκατάστημα της καθ' ης ως πρωτοφειλέτης, την 6-6-2007 σύμβαση στεγαστικού δανείου, ύψους 123.000 ελβετικών φράγκων ή 74.762 ευρώ, η οποία ήταν προδιατυπωμένη, η δε χορήγηση του δανείου συμφωνήθηκε σε ελβετικά φράγκα με τις συνθήκες και τους όρους, όπως ειδικότερα περιγράφονται στην αίτηση, μετά από ενημέρωση των υπαλλήλων της καθ' ης τράπεζας ότι πρόκειται για την πλέον συμφέρουσα επιλογή (χαμηλό επιτόκιο), χωρίς κίνδυνο. Εκθέτει περαιτέρω ότι ενώ η αρχική μηνιαία δόση του δανείου ανερχόταν στο ποσό των 392 ευρώ, λόγω της ραγδαίας ανατροπής της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων την 15-1-2015, η μηνιαία δόση του ανέρχεται πλέον σε ιδιαίτερα μεγάλο ποσό, άνω των 540 ευρώ, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος να περιέλθει σε πραγματική αδυναμία αποπληρωμής του δανείου, λόγω και της συνεχούς μείωσης των εισοδημάτων του, καθώς και ότι ενώ ο αιτών πίστευε ότι μειώνεται με τις μηνιαίες καταβολές το άληκτο κεφάλαιο του δανείου του,

εντούτοις το άληκτο κεφάλαιο αυξανόταν, μολονότι έχει εκπληρώσει επί 8 έτη συνεχώς και αδιαλείπτως τις υποχρεώσεις του, κατά τα ειδικότερα εκτιθέμενα στην αίτηση. Με βάση το ιστορικό αυτό και επικαλούμενος αφενός μεν επείγουσα περίπτωση και επικείμενο κίνδυνο, αφετέρου δε την ακυρότητα του όρου 14 της ένδικης σύμβασης στεγαστικού δανείου ως καταχρηστικού σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή, ζητεί να υποχρεωθεί προσωρινά η καθ' ης τράπεζα να αποδέχεται την καταβολή των μηνιαίων δόσεων με την αρχική ισοτιμία, με την οποία έγινε η εκταμίευση της επίδικης δανειακής σύμβασης, δηλαδή με συναλλαγματική ισοτιμία 1,6452 ελβετικά φράγκα ανά 1 ευρώ, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της από 14-11-2013 κύριας αγωγής του, με απειλή χρηματικής ποινής ποσού 150 ευρώ για κάθε παράβαση της υποχρέωσής της, καθώς και να καταδικαστεί η καθ' ης στη δικαστική του δαπάνη. Με αυτό το περιεχόμενο, η αίτηση αρμοδίως εισάγεται, για να συζητηθεί ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου (άρθρα 683 παρ. 1, 25 παρ. 2 ΚΠολΔ), κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 686 επ. ΚΠολΔ) και είναι επαρκώς ορισμένη, απορριπτόμενου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού της καθ' ης και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων, που αναφέρθηκαν στην παραπάνω μείζονα σκέψη, καθώς και σε εκείνες των άρθρων 176, 682 παρ. 1, 731, 732 και 947 παρ. 1 ΚΠολΔ. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Από την εκτίμηση της χωρίς όρκο εξέτασης του αιτούντος και της ένορκης κατάθεσης του μάρτυρα της καθ' ης _____ που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, καθώς και των εγγράφων, που οι διάδικοι προσκομίζουν,

πιθανολογούνται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Ο αιτών είναι έγγαμος με δύο τέκνα (ένα ανήλικο και ένα ενήλικο) και εργάζεται ως υπάλληλος στη ΔΕΗ. Ο ίδιος σύναψε την 6-6-2007 με την καθ' ης τράπεζα στο υποκατάστημά της στο Κουκάκι Αττικής τη με αριθμό 4205143931 σύμβαση τοκοχρεολυτικού δανείου σε συνάλλαγμα (CHF), ως οφειλέτης, για το ποσό των 123.000 ελβετικών φράγκων. Το δάνειο χορηγήθηκε στον οφειλέτη προς τον σκοπό αγοράς πρώτης κατοικίας ακινήτου που βρίσκεται σι

Το δε κείμενο (περιεχόμενο) της ένδικης στεγαστικής δανειακής σύμβασης ήταν προδιατυπωμένο. Κατά τους όρους της (άρθρο 14), το συνομολογούμενο δάνειο θα εξοφληθεί από τον οφειλέτη κατά το σύστημα της σύνθετης χρεολυσίας εντός προθεσμίας 23 ετών, με την πληρωμή από τον οφειλέτη στη δανείστρια 276 συνεχών μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων. Οι δόσεις αποπληρωμής του δανείου θα υπολογίζονται σε ελβετικά φράγκα με βάση το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο και θα εξοφλούνται με χρέωση του συνδεδεμένου με το δάνειο λογαριασμού καταθέσεων του οφειλέτη κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ, το οποίο προκύπτει από τη μετατροπή του ποσού της δόσης από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία πληρωμής της δόσης. Επίσης, συμφωνήθηκε ότι ο οφειλέτης αναλαμβάνει συναλλαγματικό κίνδυνο, ήτοι τυχόν αυξημένη επιβάρυνση του σε ευρώ για την αποπληρωμή του δανείου (δόσεις, έξοδα, ασφάλιστρα, κεφάλαιο) λόγω δυσμενούς για αυτόν μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου σε σχέση με το ευρώ. Το δε επιτόκιο του δανείου ορίστηκε κυμαινόμενο και θα ισούται με το επιτόκιο London Interbank Offered Rate

(LIBOR) ελβετικού φράγκου διάρκειας ενός μηνός (επιτόκιο αναφοράς), στρογγυλοποιημένο στα τρία δεκαδικά ψηφία, όπως αυτό καθορίζεται δύο εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου εκτοκισμού εκάστης δόσης προσαυξημένο κατά περιθώριο 1,10%, καθώς και τη νόμιμη κατά περίπτωση εισφορά του Ν. 128/1975 και το επιτόκιο του δανείου θα μεταβάλλεται μηνιαία με βάση το ως άνω συμφωνημένο επιτόκιο αναφοράς, όπως αυτό θα εμφανίζεται στην αντίστοιχη σελίδα του Reuter Libor 02, δύο εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου εκτοκισμού εκάστης δόσης (άρθρο 15). Προς εξασφάλιση της καθ' ης, ενεγράφη συναινετικά προσημείωση υποθήκης στο ακίνητο για την αγορά του οποίου ελήφθη το δάνειο. Η εκταμίευση του προϊόντος του δανείου πραγματοποιήθηκε την 12-6-2007 με τη σχετική πίστωση στο με αριθμό 0147-4205143931 λογαριασμό του αιτούντος, που τηρείται στην καθ' ης, από τον οποίο ο ίδιος ανέλαβε το προϊόν του δανείου και στον οποίο κατέθετε σε ευρώ τις μηνιαίες δόσεις που όφειλε στην καθ' ης. Η ισοτιμία μεταξύ ελβετικού φράγκου και ευρώ κατά την ημέρα της εκταμίευσης του δανείου, την 12-6-2007, ανερχόταν σε 1/1,6639. Συγκεκριμένα, το ποσό των 123.000 ελβετικών φράγκων που εκταμιεύτηκε ήταν ίσο με το ποσό των 73.918,27 ευρώ, στα οποία και μετατράπηκε πριν δοθεί στον αιτούντα. Περαιτέρω, πιθανολογείται ότι ο αιτών κατά την επιλογή και υπογραφή της ανωτέρω δανειακής σύμβασης δεν ενημερώθηκε από τους υπαλλήλους της καθ' ης τράπεζας για τον συναλλαγματικό κίνδυνο της ισοτιμίας ελβετικού φράγκου και ευρώ με τρόπο κατανοητό για τον ίδιο, καθόσον ως απόφοιτος τεχνικής σχολής δεν είχε ιδιαίτερες γνώσεις στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές και γενικότερα

ενασχόληση με τραπεζικές συναλλαγές (άλλα δάνεια ή επενδύσεις) ούτε είχε περιουσία ή εισοδήματα σε ελβετικά φράγκα. Εξάλλου, από τον τρόπο σύνταξης και την επιλογή της γλώσσας στην ένδικη προδιατυπωμένη δανειακή σύμβαση πιθανολογείται ότι δεν καθίσταται αντιληπτός στον αιτούντα με συγκεκριμένο τρόπο ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Ακόμη, πιθανολογείται ότι ενώ η αρχική μηνιαία δόση του αιτούντος ανήλθε στο ποσό των 392 ευρώ, αφού η ισοτιμία του ελβετικού φράγκου με το ευρώ την 16-7-2007 ήταν 1,6556 προς 1, άρχισε σταδιακά να αυξάνεται, οπότε την 2-7-2011 είχε ανέλθει στο ποσό των 525,94 ευρώ (την 15-7-2011 ισοτιμία 1,1577 ελβετικά φράγκα προς 1 ευρώ) και την 13-8-2012 είχε ανέλθει στο ποσό των 521,47 ευρώ (την 16-7-2012 ισοτιμία 1,2010 ελβετικά φράγκα προς 1 ευρώ) [βλ. το αντίγραφο της κίνησης του δανειακού λογαριασμού]. Ο αιτών απέστειλε στην καθ' ης την από 6-12-2012 εξώδικη δήλωση και πρόσκλησή του, επιφυλασσόμενος παντός νομίμου δικαιώματός του. Περαιτέρω, ενώ την 12-6-2007 το ποσό του δανείου, που χορηγήθηκε, ανερχόταν στο ποσό των 123.000 ελβετικών φράγκων και αντίστοιχα 73.918,27 ευρώ, το συνολικό υπόλοιπο της οφειλής του (άληκτο κεφάλαιο) ανερχόταν την 12-3-2015 στο ποσό των 86.814,09 ελβετικών φράγκων και με βάση την ισοτιμία της ίδιας ημέρας (1-1,0636) στο ποσό των 81.622,87 ευρώ. Συνεπώς, πιθανολογείται ότι ο αιτών φέρεται να οφείλει επιπλέον ποσό 7.704,60 ευρώ από το ποσό που χορηγήθηκε με την ανωτέρω δανειακή σύμβαση, μολονότι επί 8 έτη ήταν απολύτως συνεπής στις υποχρεώσεις του και είχε καταβάλει προς εξόφληση του δανείου του το ποσό των 40.000 ευρώ. Επιπλέον, μέσα στο διάστημα αυτό επήλθε ραγδαία ανατροπή της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων την

15-1-2015 (1/1,01), οπότε η συνολική μηνιαία δόση του ανέρχεται πλέον σε ιδιαίτερα μεγάλο ποσό, άνω των 510 ευρώ, ποσό το οποίο ο αιτών αδυνατεί να καταβάλει, με αποτέλεσμα να περιέλθει σε πραγματική αδυναμία αποπληρωμής του δανείου (βλ. τη μηνιαία ειδοποίηση της καθ' ης, κατά την οποία για τη δόση μηνός Μαΐου 2015 ποσού 547,51 CHF απαιτείται ποσό 516,87 ευρώ). Επιπρόσθετα, πιθανολογείται ότι ο προαναφερόμενος με αριθμό 14 όρος της ένδικης δανειακής σύμβασης, ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει και προβλέπει ότι οι δόσεις αποπληρωμής του δανείου θα υπολογίζονται σε ελβετικά φράγκα με βάση το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο και θα εξοφλούνται κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ, το οποίο προκύπτει από τη μετατροπή του ποσού της δόσης από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία πληρωμής της δόσης και ο οποίος (όρος) ήταν προδιατυπωμένος από την καθ' ης και περιλαμβανόταν στους γενικούς όρους συναλλαγών, χωρίς να έχει αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ των διαδίκων, είναι, κατά το μέρος που ρυθμίζει την ισοτιμία, με βάση την οποία θα μετατρέπονται σε ελβετικά φράγκα οι τυχόν καταβολές σε ευρώ, που πραγματοποιεί ο αιτών καθ' όλη τη διάρκεια αποπληρωμής του δανείου του, αόριστος και ασαφής και επομένως, καταχρηστικός και άκυρος. Συγκεκριμένα, με τον επίμαχο όρο παραβιάζεται από την καθ' ης η υποχρέωση σαφήνειας και διαφάνειας των γ.ο.σ, η οποία επιτάσσει οι όροι να είναι διατυπωμένοι κατά τρόπο ορισμένο, ορθό και σαφή, ούτως ώστε ο απρόσεκτος μεν ως προς την ενημέρωσή του καταναλωτής – πελάτης, που όμως, διαθέτει τη μέση αντίληψη, κατά τον σχηματισμό της δικαιοπρακτικής του απόφασης, να γνωρίζει τις

συμβατικές δεσμεύσεις, που αναλαμβάνει, ιδίως δε όσον αφορά στη σχέση παροχής και αντιπαροχής (βλ. ΕΠειρ 711/2011 ΔΕΕ 2012. 356 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Ειδικότερα, με την ως άνω ρήτρα δεν παρουσιάζονται, κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων στη σύμβαση διαδίκων, αφού δεν διατυπώνεται ευκρινώς ο τρόπος λειτουργίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η μέθοδος και οι ιδιαιτερότητες του μηχανισμού μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε ξένο νόμισμα, καθώς επίσης, και η σχέση μεταξύ του μηχανισμού αυτού και των τυχόν άλλων, που προβλέπουν έτερες ρήτρες σχετικά με την αποδέσμευση και την αποπληρωμή δανείων, ούτως ώστε ο καταναλωτής και στην κρινόμενη υπόθεση ο αιτών, ο οποίος από κανένα στοιχείο δεν πιθανολογήθηκε ότι διαθέτει ιδιαίτερες γνώσεις αναφορικά με τους νομισματικούς κανόνες, τις συνθήκες της αγοράς και το κόστος του χρήματος, να μπορεί να εκτιμήσει τις οικονομικές συνέπειες, που θα μπορούσε να έχει για τον ίδιο ο παραπάνω όρος και συγκεκριμένα, να διαγνώσει εκ των προτέρων τόσο το ύψος των μηνιαίων τοκοχρεολυτικών δόσεων, που θα καλείτο να καταβάλει για την αποπληρωμή του δανείου του όσο και το ύψος του ανεξόφλητου κεφαλαίου του τελευταίου, σε περίπτωση που η ισοτιμία μεταξύ ευρώ και ελβετικού φράγκου διαφοροποιούνταν σε βάρος του πρώτου (σκέψεις 73-75 της ανωτέρω απόφασης του ΔΕΚ). Δεν μπορούσε επομένως, αυτός να γνωρίζει εκ των προτέρων τις συμβατικές δεσμεύσεις, που αναλαμβάνει. Και ναι μεν ο επίμαχος όρος ήταν σαφώς διατυπωμένος από γραμματική άποψη, πλην όμως, μόνη η σαφήνεια αυτή δεν αρκεί, κατά τα διαλαμβανόμενα στην οικεία μείζονα σκέψη, προκειμένου να κριθεί ως έγκυρος

βάσει των κριτηρίων, που ο Ν. 2251/1994 και η Οδηγία 93/13/ΕΟΚ θέτουν, αφού εξαιτίας της παραπάνω αοριστίας του ως προς τις οικονομικές συνέπειές του, οδηγεί ουσιαστικά στη διάψευση των τυπικών και δικαιολογημένων προσδοκιών του καταναλωτή – πελάτη αναφορικά με την εξέλιξη της συναλλακτικής του σχέσης με την τράπεζα (βλ. ΑΠ 1219/2001 ΔΕΕ 2001. 1128 και δημοσίευση Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ). Εξάλλου, η υπογραφή και παραλαβή προδιατυπωμένων συμβάσεων και επιστολών δεν δύναται να θεωρηθεί πλήρης και ορθή εκτέλεση των προσυμβατικών υποχρεώσεων της καθ' ης τράπεζας (πιστωτικού φορέα) για επαρκή πληροφόρηση και ενημέρωση, διότι αντιστρέφει το βάρος απόδειξης της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των διαδίκων (συμβαλλομένων), που δύναται να διακυβεύσει την αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων των καταναλωτών (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 18^{ης} – 12-2014, υπόθεση C-449/13, CA Consumer Finance SA κατά Ingrid Bakkaus, Char Bonato, Florian Bonato, σκέψεις 30-32). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και εφόσον πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσει η από 14-11-2013 κύρια αγωγή, που ο αιτών έχει ασκήσει, για την αναγνώριση της καταχρηστικότητας του προαναφερόμενου όρου της επίδικης δανειακής σύμβασης και χωρίς να ικανοποιείται πλήρως το δικαίωμα του αιτούντος, καθόσον ρυθμίζεται προσωρινά η καταβολή των δόσεων του δανείου του και εφόσον πιθανολογείται ότι υπάρχει επείγουσα περίπτωση για την προσωρινή ρύθμιση κατάστασης, που συνίσταται στην επιβίωση της οικογένειας του αιτούντος, απορριπτόμενων των σχετικών περί του αντιθέτου ισχυρισμών της καθ' ης, ως αβάσιμων κατ' ουσίαν, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αίτηση ως βάσιμη κατ' ουσίαν και να διαταχθεί το ασφαλιστικό μέτρο που αναφέρεται στο

διατακτικό, με απειλή χρηματικής ποινής σε βάρος της καθ' ης και υπέρ του αιτούντος για κάθε παραβίαση της απόφασης αυτής, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό της παρούσας. Αντίθετα, το αιτούμενο ασφαλιστικό μέτρο να υποχρεωθεί η καθ' ης τράπεζα να αποδέχεται την καταβολή ορισμένου ποσού πρέπει να απορριφθεί, πέραν της επικουρικότητάς του, και ως αόριστο εξαιτίας της πολλαπλής εναλλαγής του ύψους του από τον αιτούντα. Επίσης, το αιτούμενο ασφαλιστικό μέτρο της απαγόρευσης καταγγελίας της σύμβασης πρέπει να απορριφθεί λόγω έλλειψης επείγουσας περίπτωσης και επικείμενου κινδύνου, διότι η επίδικη σύμβαση στεγαστικού δανείου δεν εμφανίζει καθυστέρηση πληρωμής δόσεων, όπως συνομολογείται από την καθ' ης, ούτε έχει προηγηθεί οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια από την πλευρά της τράπεζας ούτε εξωδικαστική με τη μορφή προειδοποιητικών επιστολών, ούτε άλλωστε ο αιτών επικαλείται τέτοια. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων πρέπει να συμψηφιστούν στο σύνολό τους, αφού η ερμηνεία των κανόνων δικαίου που εφαρμόστηκαν ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (άρθρα 179, 191 παρ. 2 ΚΠολΔ).

προσωρινά

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων.

Απορρίπτει ό,τι κρίθηκε ως απορριπτέο.

Δέχεται εν μέρει την αίτηση.

Διατάσσει την καθ' ης τράπεζα να αποδέχεται προσωρινά και μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της από 14-11-2013 κύριας αγωγής του αιτούντος, την καταβολή από τον τελευταίο, των μηνιαίων δόσεων της με αριθμό 4205143931 σύμβασης στεγαστικού δανείου, με τη συναλλαγματική ισοτιμία

ελβετικού φράγκου με ευρώ, όπως αυτή καθορίστηκε κατά την εκταμίευση του ποσού του δανείου την 12-6-2007 και προσδιορίζεται σε 1,6639 ελβετικά φράγκα ανά 1 ευρώ για τη σύμβαση αυτή.

Απειλεί σε βάρος της καθ' ης τράπεζας την επιβολή χρηματικής ποινής ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ υπέρ του αιτούντος, για κάθε παράβαση από αυτήν (τράπεζα) της υποχρέωσής της, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παραπάνω διάταξη της απόφασης.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

